

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่างๆ โดยแบ่งการนำเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยติดต่อประสานงานนิสิตคณะต่าง ๆ ผ่านประธานสโมสรนิสิตแต่ละคณะเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นดำเนินการเก็บแบบสอบถาม เมื่อนิสิตมีเวลาว่างจากกิจกรรมการเรียนและกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 420 ฉบับ จาก 14 คณะ สถาบันและวิทยาลัย แห่งละ 30 คน โดยแบ่งเป็นผู้หญิง 15 คน ผู้ชาย 15 คน เมื่อเก็บแบบสอบถามกลับและตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามพบว่า แบบสอบถามมีความสมบูรณ์สามารถใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติได้ 257 ฉบับ จำนวนนิสิตที่เข้าร่วมในการวิจัย จำนวน 257 คน เป็นนิสิตที่มีอาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลม จำนวน 30 คน (11.70%) ไม่มีอาการ 227 คน (88.30%) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นพบว่า

ปัจจัยทางจิตวิทยาได้แก่

1. ลักษณะทางชีวสังคม

1.1 เพศชายจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 เพศหญิง 159 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90

1.2 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่

- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 102 คน (39.70%) ได้แก่

คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ และวิทยาลัยนานาชาติเพื่อการศึกษาความยั่งยืน

- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 117 คน (45.50%) ได้แก่ คณะพลศึกษา คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะสหเวชศาสตร์

- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 38 คน (14.80%) ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสาร

2. จิตลักษณะเดิมของบุคคล

2.1 ความเชื่ออำนาจภายในตน ใช้คะแนนรวมมากกว่าร้อยละ 50 เท่ากับมาก แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 18 คน (7%) ระดับสูงจำนวน 239 คน (93%)

2.2 บุคลิกภาพ แบ่งร้อยละ 50 ลงมาเท่ากับน้อย มากกว่าร้อยละ 50 เท่ากับมาก โดยแบ่งเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

แบบสภาวะพ่อแม่ที่เจ้าระเบียบ (Critical Parent - CP) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 125 คน (48.60%) ระดับสูงจำนวน 132 คน (51.40%)

แบบสภาวะพ่อแม่ที่มีเมตตากรุณา (Nurturing Parent - NP) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 15 คน (5.80%) ระดับสูงจำนวน 242 คน (94.20%)

แบบสภาวะผู้ใหญ่ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 51 คน (19.80%) ระดับสูงจำนวน 206 คน (80.20%)

แบบสภาวะเด็กปรับตัว (Adapted Child - AC) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 52 คน (20.20%) ระดับสูงจำนวน 205 คน (79.80%)

แบบสภาวะเด็กตามธรรมชาติ (Free Child - FC) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 8 คน (3.10%) ระดับสูงจำนวน 249 คน (96.90%)

3. จิตลักษณะตามสถานการณ์

3.1 ลักษณะการยอมรับเลี้ยงดู แบ่งร้อยละ 50 ลงมาเท่ากับน้อย มากกว่าร้อยละ 50 เท่ากับมาก โดยแบ่งเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

แบบรักสนับสนุน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 11 คน (4.30%) ระดับสูงจำนวน 246 คน (95.70%)

แบบใช้เหตุผล แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 40 คน (15.60%) ระดับสูงจำนวน 217 คน (84.40%)

แบบลงโทษทางกายหรือทางจิต แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 9 คน (3.50%) ระดับสูงจำนวน 248 คน (96.50%)

แบบควบคุม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 98 คน (38.10%) ระดับสูงจำนวน 159 คน (61.90%)

3.2 ทศนคติต่อการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่ของรุ่นพี่และมหาวิทยาลัย ในแต่ละแบบ แบ่งเป็นทศนคติในทางความคิด และทางอารมณ์ แบ่งร้อยละ 50 ลงมาเท่ากับน้อย มากกว่าร้อยละ 50 เท่ากับมาก โดยแบ่งเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

ทัศนคติทางความคิดต่อการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องของรุ่นพี่ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำ จำนวน 37 คน (14.40%) ระดับสูงจำนวน 220 คน (85.60%)

ทัศนคติทางอารมณ์ต่อการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องของรุ่นพี่ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำ จำนวน 64 คน (24.90%) ระดับสูงจำนวน 193 คน (75.10%)

ทัศนคติทางความคิดต่อการจัดกิจกรรมค่ายอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 22 คน (8.60%) ระดับสูงจำนวน 235 คน (91.40%)

ทัศนคติทางอารมณ์ต่อการจัดกิจกรรมค่ายอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำจำนวน 56 คน (21.80%) ระดับสูงจำนวน 201 คน (78.20%)

4. ลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน

การรับรู้บรรยากาศของพิธีบายศรีสู่ขวัญ ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ดังนี้

4.1 ประสบการณ์ที่เคยเข้าร่วมพิธีกรรมที่เหมือนหรือคล้ายกับของมหาวิทยาลัยมาก่อน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม เคยเข้าร่วม จำนวน 111 คน (43.20%) ไม่เคยเข้าร่วม จำนวน 146 คน (56.80%)

4.2 ประสบการณ์พบนิสิตมีอาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมในพิธีบายศรีสู่ขวัญ ของมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม เห็นนิสิตมีอาการ จำนวน 244 คน (94.90%) ไม่เห็นนิสิตมีอาการ จำนวน 13 คน (5.10%)

4.3 ผลกระทบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพิธีบายศรีสู่ขวัญของมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ ส่งผลกระทบต่ออารมณ์ของนิสิต จำนวน 159 คน (61.90%) ส่งผลกระทบต่อความคิดของนิสิต จำนวน 34 คน (13.20%) และไม่ส่งผลกระทบ (รู้สึกเฉย ๆ) จำนวน 64 คน (24.90%)

เมื่อศึกษาปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่ศึกษาในการวิจัยนี้ว่ามีความสัมพันธ์ต่อความเสี่ยงในการเกิดอาการเกร็ง หายใจเร็ว และอาการคล้ายเป็นลมในนิสิต เพื่อประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอาการและใช้ความเสี่ยงในการคัดกรองนิสิตที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ด้วยสถิติ Multiple logistic regression พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างจำนวน 257 คน ไม่ปรากฏความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (no multicollinearity) และ Hosmer and Lemeshow test (Goodness of fit) ให้ค่า Chi-square test = 4.502, df = 8, p-value = .809 แสดงว่าข้อมูลเหมาะสมกับการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอาการเกร็ง หายใจเร็ว และคล้ายเป็นลมในนิสิต

ปัจจัย	ความเสี่ยง	ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ		ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ
		95		
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	
หมวดลักษณะทางชีวสังคม				
เพศ				
ชาย	0.904	0.332	2.465	0.844
กลุ่มสาขาวิชา				
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	11.116*	1.232	100.331	.032
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4.836	.519	45.036	.166
หมวดลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน				
ประสบการณ์ที่เคยเข้าร่วมพิธีกรรม				
เคย	1.948	.800	4.744	.142
ประสบการณ์พบเห็นอาการผิดปกติ				
เคย	1.014	.153	6.720	.989
ผลกระทบต่อเหตุการณ์				
มีผลกระทบต่ออารมณ์	1.266	.377	4.246	.703
มีผลกระทบต่อความคิด	1.026	.209	5.029	.975
หมวดจิตลักษณะตามสถานการณ์				
ทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมของรุ่นพี่				
ทัศนคติทางความคิดต่ำ	.687	.149	3.162	.629
ทัศนคติทางอารมณ์ต่ำ	2.273	.695	7.438	.174
ทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัย				
ทัศนคติทางความคิดต่ำ	.869	.131	5.765	.884
ทัศนคติทางอารมณ์ต่ำ	.961	.291	3.178	.948

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 ปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอาการเกร็ง หายใจเร็ว และคล้ายเป็นลมในนินิต (ต่อ)

ปัจจัย	ความเสี่ยง	ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ		ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ
		95		
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	
ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู				
แบบรักสนับสนุนต่ำ	.000	.000	#	.999
แบบใช้เหตุผลต่ำ	.743	.177	3.108	.684
แบบลงโทษทางกายต่ำ	.000	.000	#	.999
แบบควบคุมต่ำ	.752	.301	1.883	.543
หมวดจิตลักษณะเดิมของบุคคล				
ความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ	.000	.000	#	.997
บุคลิกภาพ				
แบบสภาวะพ่อแม่ที่เจ้าระเบียบต่ำ	.689	.291	1.635	.399
แบบสภาวะพ่อแม่ที่มีเมตตากรุณาต่ำ	.000	.000	#	.998
แบบสภาวะผู้ใหญ่ต่ำ	4.167*	1.467	11.839	.007
แบบสภาวะเด็กตามธรรมชาติต่ำ	.000	.000	#	.999
แบบสภาวะเด็กปรับตัวต่ำ	1.374	.398	4.745	.616
ความสามารถในการปรับตัวต่ำ	.780	.082	7.467	.830

ค่าที่วิเคราะห์มากกว่า 1 เป็นจำนวนมาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการเกร็ง หายใจเร็ว และคล้ายเป็นลมในนินิต พบว่า

หมวดลักษณะทางชีวสังคม

เพศ

ปัจจัยเพศชาย มีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับเพศหญิง

กลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็ว และคล้ายเป็นลม ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอาการ 11.1 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .032$) แต่กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ($p\text{-value} = .166$)

หมวดลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน

ประสบการณ์ที่เคยเข้าร่วมพิธีกรรม

ประสบการณ์ที่เคยเข้าร่วมพิธีกรรม มีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับไม่มีประสบการณ์เข้าร่วมพิธีกรรม ($p\text{-value} = .142$)

ประสบการณ์พบเห็นอาการผิดปกติ

ประสบการณ์พบเห็นอาการผิดปกติมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับไม่มีประสบการณ์พบเห็นอาการผิดปกติ ($p\text{-value} = .989$)

ผลกระทบต่อเหตุการณ์

ผลกระทบต่อเหตุการณ์ทางอารมณ์และทางความคิดมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับไม่มีผลกระทบต่อเหตุการณ์ทั้งทางอารมณ์และทางความคิด ($p\text{-value} = .703, .975$ ตามลำดับ)

หมวดจิตลักษณะตามสถานการณ์

ทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมของรุ่นพี่

คะแนนทัศนคติทางความคิดของการจัดกิจกรรมของรุ่นพี่ที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง ($p\text{-value} = .629$) และ คะแนนทัศนคติทางอารมณ์ของการจัดกิจกรรมของรุ่นพี่ที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง ($p\text{-value} = .174$)

ทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

คะแนนทัศนคติทางความคิดของการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง ($p\text{-value} = .884$) และ คะแนนทัศนคติทางอารมณ์ของการจัด

กิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง (p-value = .948)

ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

คะแนนลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน แบบใช้เหตุผล แบบลงโทษทางกาย แบบควบคุม ที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง (p-value = .999, .684, .999, .543 ตามลำดับ)

หมวดจิตลักษณะเดิมของบุคคล

ความเชื่ออำนาจภายในตน

คะแนนความเชื่ออำนาจภายในตนที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง (p-value = .997)

บุคลิกภาพ

คะแนนบุคลิกภาพแบบสภาวะพ่อแม่ที่เจ้าระเบียบ แบบสภาวะพ่อแม่ที่มีเมตตากรุณา ที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง (p-value = .399, .998 ตามลำดับ) แต่คะแนนบุคลิกภาพแบบสภาวะผู้ใหญ่ที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลม ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการ 4.2 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = .007) คะแนนบุคลิกภาพแบบสภาวะเด็กตามธรรมชาติ และแบบสภาวะเด็กปรับตัว ที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง (p-value = .999, .616 ตามลำดับ)

ความสามารถในการปรับตัว

คะแนนความสามารถในการปรับตัวที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำมีความสัมพันธ์ต่ออาการเกร็ง หายใจเร็วและคล้ายเป็นลมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มคะแนนสูง (p-value = .830 ตามลำดับ)

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างดำเนินการสัมภาษณ์หลังเกิดเหตุการณ์ 4 เดือนโดยคัดเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจยินยอมรับการสัมภาษณ์ ทั้งหมด 20 ราย จากผู้ที่มีอาการเหนื่อยหอบหายใจเร็ว ทั้งหมด 30 ราย กลุ่มตัวอย่างที่เข้าสัมภาษณ์ทางจิตเวช ทำการสัมภาษณ์โดยจิตแพทย์และนักจิตวิทยาคลินิกและการตรวจร่างกายโดยจิตแพทย์

ผลการวิจัย

ตารางที่ 7 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาการจำแนกตามเพศ

ชาย		หญิง		รวม	
จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
7	35	13	65	20	100

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 20 ราย เป็นชาย 7 ราย (ร้อยละ 35) และเป็นหญิง 13 ราย (ร้อยละ 65) อายุเฉลี่ย 19.5 ปี กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคลุกเสาะโรคประจำตัวทางกายและมีผลการตรวจร่างกายเบื้องต้นเป็นปกติทุกราย

กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาอนเฉลี่ย 8.5 ชั่วโมงต่อวัน โดย 1 อาทิตย์ก่อนมีอาการกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาอนเฉลี่ย 2.2 ชั่วโมงต่อวัน ก่อนเกิดอาการกลุ่มตัวอย่าง 4 ราย (ร้อยละ 20) ให้ประวัติว่าตนเองดื่มสุรามาก่อนแต่ไม่เข้ากับเกณฑ์การวินิจฉัยการดื่มสุราอย่างเป็นอันตรายต่อสุขภาพ (Alcohol harmful use) โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคลุกเสาะประวัติการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ตลอดการร่วมกิจกรรมรับน้อง กลุ่มตัวอย่าง 5 ใน 20 รายสูบบุหรี่เป็นประจำ กลุ่มตัวอย่างทุกรายมีอาการเหนื่อยหอบหายใจเร็ว และมีความกลัวอย่างสุดขีด โดยไม่ทราบว่าตนเองกลัวอะไร โดยขณะเกิดอาการ กลุ่มตัวอย่าง 9 ราย มีความรู้สึกเหมือนร่างกายบังคับไม่ได้และเหมือนถูกควบคุมโดยอำนาจบางอย่างเสมือนหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปเป็นบุคคลอื่นโดยมีอาการคล้าย Dissociation ร่วมด้วย กลุ่มตัวอย่าง 4 รายมีอาการคล้ายถูกควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงไปเป็นบุคคลอื่นอื่นและความจำบางส่วนหายไปขณะมีอาการร่วมด้วย กลุ่มตัวอย่าง 2 รายมีอาการประสาทหลอนระหว่างมีอาการและอาการดังกล่าวสงบลงหลังจากอาการหายไป กลุ่มตัวอย่าง 5 ราย มีอาการกลัวอย่างที่สุด เกิดขึ้นมาเอง คล้ายอาการ พานิก (Panic) และมีอาการหอบหายใจเร็ว (Hyperventilation) เพียงอย่างเดียว ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 อาการของนิสิต จำแนกตามเพศ

อาการ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อาการอุปทาน	2	28.57	7	53.85	9	45.00
อาการสูญเสียความทรงจำ เนื่องจากอาการอุปทาน	1	14.29	3	23.08	4	20.00
ประสาทหลอน	1	14.29	1	7.69	2	10.00
อาการเหนื่อยหอบหายใจ เร็วเพียงอย่างเดียว	3	42.86	2	15.38	5	25.00
รวม	7	100.00	13	100.00	20	100.00

DSM-IV. Washington, DC: American Psychiatric Association,

WHO (2007). "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems 10th

กลุ่มตัวอย่าง 18 ใน 20 ราย (ร้อยละ 90) โดยเป็นหญิง 12 ราย (ร้อยละ 60) และเป็นชาย 6 ราย (ร้อยละ 30) ดื่มเหล้าเป็นประจำและมีการดื่มอย่างเป็นอันตรายต่อสุขภาพ (Alcohol harmful use) โดยเริ่มดื่มหลังจากเกิดอาการแล้ว กลุ่มตัวอย่าง 19 ใน 20 ราย (ร้อยละ 95) มีความเชื่อเรื่องการครอบงำก่อน และมองว่าการเกิดอาการเป็นผลมาจากพิธีกรรม และมีความเห็นว่าพิธีกรรมมีความไม่ถูกต้องตามความเชื่อเดิมของตนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอาการ

ตอนที่ 3 การสัมภาษณ์และการศึกษาปัจจัยเชิงจิตวิญญาณที่เกี่ยวข้องกับอาการเกร็ง หายใจเร็วและอาการคล้ายเป็นลมของผู้เข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ ได้แก่ ความคิดแบบ Mythos และ Logos ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยนักปรัชญา กลุ่มตัวอย่างดำเนินการสัมภาษณ์หลังเกิดเหตุการณ์ 4 เดือน โดยคัดเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจยินยอมรับการสัมภาษณ์ ทั้งหมด 15 ราย จากผู้ที่มีอาการเหนื่อย หอบ หายใจเร็ว ทั้งหมด 30 ราย ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ และคำนวณสถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 9 คณะที่นิสิตศึกษาอยู่เพศ สภาพร่างกาย อาการ ของนิสิตที่มีอาการ

ลำดับที่	คณะ (เพศ)	สภาพร่างกาย	อาการ
1.	ศิลปกรรมศาสตร์ (ชาย)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สึกร่างกาย หายใจไม่ออก
2.	ศิลปกรรมศาสตร์ (ชาย)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สึกร่างกาย เกร็ง หายใจไม่ออก
3.	ศิลปกรรมศาสตร์ (ชาย)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สึกร่างกาย เกร็ง หายใจไม่ออก
4.	ศิลปกรรมศาสตร์ (ชาย)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สึกร่างกาย ซา เกร็ง หายใจไม่ออก
5.	ศิลปกรรมศาสตร์ (หญิง)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สึกร่างกาย เกร็ง หายใจไม่ออก
6.	นวัตกรรมฯ (หญิง)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สึกร่างกาย ร้องกรี๊ด เสียงเปลี่ยน หายใจไม่ออก
7.	ศิลปกรรมศาสตร์ (ชาย)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สึกร่างกาย เหม่อลอย หายใจไม่ออก
8.	ศิลปกรรมศาสตร์ (หญิง)	เหนื่อย นอนเต็มที่	ไม่รู้สึกร่างกาย ชัก ร้องกรี๊ด หายใจไม่ทัน
9.	ศิลปกรรมศาสตร์ (หญิง)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สึกร่างกาย เกร็ง น้ำตาไหล หายใจไม่ออก
10.	ศิลปกรรมศาสตร์ (หญิง)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สึกร่างกาย บังคับตัวเองไม่ได้

ตารางที่ 9 คณะที่นิสิตศึกษาอยู่ เพศ สภาพร่างกาย อาการ ของนิสิตที่มีอาการ (ต่อ)

ลำดับที่	คณะ (เพศ)	สภาพร่างกาย	อาการ
11.	ศิลปกรรมศาสตร์ (หญิง)	เหนื่อย นอนน้อย	รู้ตัวแต่บังคับตัวเองไม่ได้ เกร็ง
12.	พลศึกษา (หญิง)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สีกตัว หัวว ชัก เกร็ง หายใจไม่ออก
13.	พลศึกษา (ชาย)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สีกตัว เกร็ง หายใจติดขัด
14.	พลศึกษา (หญิง)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สีกตัว หายใจไม่ออก
15.	พลศึกษา (หญิง)	เหนื่อย นอนน้อย	ไม่รู้สีกตัว หายใจไม่ออก

จากตารางที่ 9 แสดงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นิสิตที่มีอาการทั้งหมด 15 คน
แบ่งเป็น

คณะที่เรียน คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 66.67) คณะพลศึกษา
จำนวน 4 คน (ร้อยละ 26.67) คณะนวัตกรรม จำนวน 1 คน (ร้อยละ 6.67)

เพศ นิสิตเพศชายจำนวน 6 คน (ร้อยละ 40) เพศหญิง จำนวน 9 คน (ร้อยละ 60)

สภาพร่างกาย แบ่งเป็น นอนน้อย จำนวน 14 คน (ร้อยละ 93.33) นอนเต็มที่ จำนวน
1 คน (ร้อยละ 6.67) เหนื่อย จำนวน 15 คน (ร้อยละ 100) และมีสภาพร่างกายร่วมของการนอนน้อย
และเหนื่อยจำนวน 14 คน (ร้อยละ 93.33)

อาการ แบ่งกลุ่มอาการจากการสัมภาษณ์ ได้เป็น อาการหายใจไม่ออก หรือหายใจ
ติดขัด จำนวน 15 คน (ร้อยละ 100) ไม่รู้สีกตัว จำนวน 13 คน (ร้อยละ 86.67) รู้ตัวแต่บังคับตัวเอง
ไม่ได้ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 13.33) มีอาการชาหรือเกร็ง จำนวน 7 คน (ร้อยละ 46.67) นอกจากนี้ มี
อาการอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น ร้องกรี๊ด น้ำตาไหล เสียงเปลี่ยน น้ำตาไหล และเหม่อลอย อาการต่างๆ
เกิดขึ้นเป็นอาการที่แสดงออกพร้อมกันหลายอาการในกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน

การเข้าใจตนเองและความเชื่อเกี่ยวกับโลก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกในเรื่องของการเข้าใจตนเอง และความเชื่อเกี่ยวกับโลก ได้ข้อมูล ดังนี้

รายชื่อ 1

- รายนี้เข้าใจตนเองว่า ตนเองมีความผูกพันกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เคยฝันเห็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และคิดว่าตัวเองมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง
- เมื่อมีความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เขาจึงมีความศรัทธาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่ง ศรัทธาในที่นี้ หมายถึง บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเคารพนับถือ และเชื่อว่ามี ความเกี่ยวข้องกับตน
- ในเรื่องการมองโลก เขามองว่าโลกนี้ไม่ได้มีแต่สิ่งที่ตาเห็นในแบบที่วิทยาศาสตร์บอก แต่เชื่อว่ายังมีสิ่งเหนือธรรมชาติที่วิทยาศาสตร์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ สิ่งเหนือธรรมชาติเหล่านั้นจะอยู่ในรูปของเทพ วิญญาณ หรือผี และเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้โลกดำรงอยู่ และมีผลต่อจิตใจและความนึกคิดของมนุษย์

รายชื่อ 2

- รายนี้มองว่าตัวเองมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่มองไม่เห็นและสัมผัสไม่ได้ อาจเป็น ผีหรือเทปก็ได้ สิ่งที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์นี้คือรอยสักที่นิสิตผู้นี้สักมาตั้งแต่สมัยเรียนชั้นมัธยมปลาย แต่รูปแบบความสัมพันธ์ไม่ถึงกับซัดมาก ที่เด่นชัดที่สุดคือการใช้คำว่า “ของขึ้น” ตอนมีการทำพิธีเกี่ยวกับรอยสักต่างๆ
- มีความศรัทธาต่อสิ่งเหนือธรรมชาติที่มาผูกพันกับเขาผ่านรอยสัก และเชื่อว่าตราบนานเท่าไร เขายังมีรอยสักอยู่ ตราบนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจะเกิดกับเขาอยู่ตลอด
- มองว่าโลกนี้มีสิ่งเหนือธรรมชาติที่พิสูจน์ไม่ได้ อาจบอกไม่ได้แน่ชัดว่าคืออะไร แต่สามารถยืนยันได้ว่ามีอยู่ผ่านประสบการณ์ของตัวเองและผู้อื่น

รายชื่อ 3

- รายนี้เชื่อว่าตนเองเป็นคนที่สัมผัสพิเศษ สามารถมองเห็นผี วิญญาณ หรือสิ่งเหนือธรรมชาติได้ ประสบการณ์ที่ผ่านมามีทำให้เชื่อเช่นนั้น เขามีประสบการณ์เช่นนี้ค่อนข้างบ่อย และเชื่อว่าสัมผัสกับของจริง ไม่ได้ประสาทหลอนแต่อย่างใด
- ไม่ถึงกับศรัทธาในสิ่งเหนือธรรมชาติ แต่คิดว่าตนผูกพันกับสิ่งเหล่านั้นไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ความผูกพันดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากการเห็นบ่อย สัมผัสบ่อย และเชื่อมั่นว่าสิ่งเหนือธรรมชาติมีจริง เวลาเกิดเหตุการณ์ที่อธิบายไม่ได้ เช่น สิ่งของเคลื่อนที่เองได้ ก็มักจะใช้ความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติมาอธิบาย

- เชื่อว่าโลกนี้มีโลกของวิญญาณซ่อนอยู่ และมีจุดเชื่อมบางอย่างกับโลกของมนุษย์เป็นเหตุให้บางครั้งเขาจึงเห็นผีหรือวิญญาณ

รายที่ 4

- รายนี้เข้าใจตนเองว่า ตนเองมีความผูกพันกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สืบเนื่องมาจากเคยผ่านพิธีครอบครุมากกว่า 10 ครั้ง การผ่านพิธีแต่ละครั้งทำให้เขาสามารถสัมผัสกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้มากขึ้นเรื่อยๆ

- เขามีความศรัทธาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอิทธิพลในการให้คุณให้โทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนที่เคยผ่านพิธีครอบครุมาก่อนกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพิธีครอบครุ

- ในเรื่องการมองโลก เขามองว่าโลกนี้ไม่ได้มีแต่สิ่งที่ตาเห็นในแบบที่วิทยาศาสตร์บอก แต่เชื่อว่ายังมีสิ่งเหนือธรรมชาติที่วิทยาศาสตร์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ สิ่งเหนือธรรมชาติเหล่านั้นจะให้คุณให้โทษกับผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเขาไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง แต่จะไม่ให้คุณให้โทษกับทุกคน เพราะบางคนไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้องกับพิธีที่เกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น พิธีครอบครุ

รายที่ 5

- รายนี้มองว่าตัวเองมีความสัมพันธ์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ค่อนข้างมาก ถึงขนาดที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่าผีหรือวิญญาณสามารถมาเข้าร่างเขาได้ และมีอิทธิพลต่อเขาโดยตรงได้ ทำให้เขามีความผูกพันกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นอย่างมาก

- รายนี้มีความศรัทธาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในแง่ของผีและวิญญาณค่อนข้างมาก แต่ก็มีความเชื่อด้วยว่ามีผีฝ่ายดีกับผีฝ่ายไม่ดี เขาจึงไม่ได้ศรัทธาไปเสียทั้งหมด เขาจะศรัทธาแต่ฝ่ายดีเท่านั้น อย่างไรก็ตามความศรัทธาไม่มีผลต่อการเข้าร่างหรือเข้าทรง เพราะผีที่เขาไม่ศรัทธาก็สามารถเข้าตัวเขาได้

- มองว่าโลกนี้มีสิ่งเหนือธรรมชาติที่เรียกว่าผีหรือวิญญาณและเขาก็สามารถพิสูจน์ได้จากประสบการณ์ของตัวเอง และจากการอยู่ในครอบครัวที่มีความเกี่ยวข้องกับการทรงเจ้าเข้าผีโลกของวิญญาณจึงมีอยู่จริงสำหรับเขา

รายที่ 6

- รายนี้เชื่อแค่ว่าสิ่งเหนือธรรมชาติมีอยู่จริง แต่ตนเองไม่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นสักเท่าไร จะเกี่ยวข้องบ้างก็ตรงที่เคยสัมผัสได้บ้าง แต่ไม่ถึงกับชัดเจนนัก สำหรับนิสิตคนนี้เชื่อได้โดยที่ไม่ต้องมีประสบการณ์ที่ชัดเจนมาเป็นเครื่องพิสูจน์

- ไม่ได้ศรัทธาในสิ่งเหนือธรรมชาติในแง่ที่ว่าไม่มีผลต่อปัจเจกบุคคลโดยตรง แต่อาจมีผลต่อชุมชน การศรัทธาหรือให้ความสำคัญก็มักจะมองภาพรวมของชุมชนที่ตัวเองเคยอยู่ในสมัยเด็ก

เชื่อว่าโลกนี้มีสิ่งเหนือธรรมชาติที่วิทยาศาสตร์พิสูจน์ไม่ได้ อาจจะรู้ได้ไม่ชัดเจนกว่าสิ่งนั้นคืออะไร แต่เชื่อว่ามีแน่นอน

คนที่ 7

- รายนี้เข้าใจตนเองว่า ตนเองมีความผูกพันทั้งกับผีและเทพ แต่ไม่รู้สาเหตุแน่ชัดว่าเพราะอะไร แต่เชื่อแน่ว่าตัวเองต้องมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง

- ไม่มีความสัมพันธ์ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แต่คิดว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งผีและเทพสามารถให้คุณให้โทษได้ ในเรื่องการมองโลก เขามองว่าโลกนี้ไม่ได้มีแต่สิ่งที่ตาเห็น เพราะการสัมผัสด้วยจิตนั้นมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เชื่อว่าโลกเหนือธรรมชาติมีอยู่จริงแน่นอน แต่ระบุไม่ได้ว่าอยู่ที่ไหน

รายที่ 8

- รายนี้มองว่าตัวเองมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่มองไม่เห็นและสัมผัสไม่ได้ อาจเป็นผีหรือเทพก็ได้ สิ่งที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์นี้คือรอบสัปดาห์ที่นิสิตผู้นี้สักมาตั้งแต่สมัยเรียนชั้นมัธยมปลาย แต่รูปแบบความสัมพันธ์ไม่ถึงกับชัดมาก ที่เด่นชัดที่สุดคือการใช้คำว่า “ของขึ้น” ตอนมีการทำพิธีเกี่ยวกับรอยสักต่างๆ

- มีความสัมพันธ์ต่อสิ่งเหนือธรรมชาติที่มาผูกพันกับเขาผ่านรอยสัก และเชื่อว่าตราบนใดที่เขายังมีรอยสักอยู่ ตราบนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจะเกิดกับเขาอยู่ตลอด

- มองว่าโลกนี้มีสิ่งเหนือธรรมชาติที่พิสูจน์ไม่ได้ อาจจะบอกไม่ได้แน่ชัดว่าคืออะไร แต่สามารถยืนยันได้ว่ามีอยู่ผ่านประสบการณ์ของตัวเองและผู้อื่น

รายที่ 9

- ด้วยความที่บอกว่าตัวเองเชื่อครึ่ง ไม่เชื่อครึ่ง จึงทำให้บอกได้ยากว่ารายนี้คิดว่าตัวเองเกี่ยวข้องกับอะไรกับสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น ผีหรือเทพ

- ไม่ถึงกับศรัทธาในสิ่งเหนือธรรมชาติ แต่คิดว่าตนเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง และเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อตน หรือผู้อื่น ด้วยสาเหตุใดก็ไม่ทราบแน่ชัด

- เชื่อว่าในโลกนี้มีสิ่งเหนือธรรมชาติประเภทผีหรือเทพ และสิ่งเหล่านี้มักจะเกี่ยวข้องกับมนุษย์เสมอ มนุษย์ที่พาตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้มักจะทำให้ตัวเองต้องประสบกับเหตุการณ์เหนือธรรมชาติ เช่น องค์กรของขึ้น ฯ เหตุการณ์ทำนองนี้จะเกิดกับคนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องพวกนี้

รายชื่อ 10

- รายนี้คิดว่าตนเองมีความผูกพันกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่ก่อนแล้ว อาจได้มาจากกาที่ตัวเขาเรียนทางนาฏศิลป์มาและเคยผ่านพิธีครอบครุมาแล้ว แม้อาจไม่เคยมีประสบการณ์โดยตรง แต่มีความเชื่อเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติอยู่อย่างเต็มที่

- เป็นผู้ที่มีความศรัทธาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตัวเองเคารพนับถือ และคิดว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นให้คุณให้โทษกับตัวเองได้ไม่มากนักน้อย

- มองโลกในแง่ที่ว่า ในโลกนี้มีโลกของสิ่งเหนือธรรมชาติที่เรามองไม่เห็น แต่สามารถสัมผัสได้ และโลกเหนือธรรมชาตินี้จะมีผลต่อโลกของเราพอสมควร แต่บอกไม่ได้ว่าจุดเชื่อมต่อนั้นปรากฏ ณ ที่ใด

รายชื่อ 11

- รายนี้มองว่าตัวเองมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่มองไม่เห็น อาจเป็นผีหรือเทพก็ได้ การที่คิดแบบนี้ ส่วนหนึ่งมาจากกาที่บ้านมีความเชื่อแบบนี้เช่นเดียวกัน อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับเรื่องแบบนี้ตั้งแต่เด็ก

- มีความศรัทธาต่อสิ่งเหนือธรรมชาติที่มากผูกพันกับตนเองเป็นอย่างมาก อาจเป็นเพราะได้รับอิทธิพลจากครอบครัวและตัวเองก็พร้อมที่จะเชื่ออยู่แล้ว

- รายนี้มองว่าโลกนี้มีสิ่งเหนือธรรมชาติและสิ่งนั้นมีผลต่อเราในกรณีที่เราไปเกี่ยวข้องกับเขาไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง อย่างไรก็ตามแล้วแต่ตัวเขาก็มีความเชื่อในเรื่องทางวิทยาศาสตร์ไปด้วย

รายชื่อ 12

- รายนี้เชื่อว่าตนเองมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง แต่การเชื่อเช่นนี้มักจะมาจากกาที่คนอื่นบอกว่าตัวเขาผู้นี้มีคุณสมบัติพิเศษบางอย่าง จึงทำให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติโดยที่ไม่รู้ตัว

- ไม่ถึงกับศรัทธาในสิ่งเหนือธรรมชาติ แค่เพียงรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่มีอยู่จริงและอาจมีอิทธิพลต่อตัวเขาพอสมควร

- เชื่อว่าโลกนี้มีโลกของสิ่งเหนือธรรมชาติอยู่จริง การเชื่อเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ตรงก็ได้ เพราะเขาเคยได้รับการบอกกล่าวเกี่ยวกับเรื่องทำนองนี้อย่างสม่ำเสมอ

รายชื่อ 13

- รายนี้เข้าใจตนเองว่า ตนเองมีความผูกพันกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างเหนียวแน่น มีทั้งที่เคยฝันเห็นและเคยเห็น เคยสัมผัสได้ด้วยตัวเอง เชื่อว่าตัวเองมีสัมผัสพิเศษ และก็มีคนที่น่าเชื่อถือช่วยยืนยันให้อีกต่อหนึ่ง ทำให้เขาผู้นี้เชื่ออย่างสนิทใจว่าตนเองกับสิ่งเหนือธรรมชาติต่างๆเป็นสิ่งที่ต้องมีความเกี่ยวพันกันอย่างแน่นอน

- เขาจึงมีความศรัทธาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งเหนือธรรมชาติแค่บางสิ่ง เช่น พระภูมิเจ้าที่ เทพเทวดา แต่จะไม่ศรัทธากับผีต่างๆ ไป แต่ก็เชื่อว่าสัมผัสพิเศษที่ตัวเองมีนั้นสามารถพาให้ตัวเองไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติที่ตัวนิสิตเองไม่มีความศรัทธาอยู่ก็ได้

- เห็นว่าใน โลกนี้มีโลกวิญญานที่ซับซ้อนอยู่ด้วย เพียงแต่คนที่มองเห็นหรือสัมผัสได้ต้องเป็นคนที่สัมผัสพิเศษหรือคุณสมบัติที่พิเศษบางอย่าง

รายที่ 14

- รายนี้เชื่อเรื่องเหนือธรรมชาติเพราะฟังมาจากคนรอบตัว อาจมีประสบการณ์ตรงบ้างแต่ไม่มาก สาเหตุที่เชื่อคือการได้ยิน ได้ฟังมาจากเพื่อนสนิทหรือบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ ตัวเขาไม่มีประสบการณ์ตรงกับสิ่งเหล่านี้

- มีความศรัทธาต่อสิ่งเหนือธรรมชาติในแง่ที่ว่าอาจให้คุณให้โทษกับเรา เช่น ถ้าเราไปลบหลู่ก็จะทำให้มีภัยมาถึงตัว

- มีความเชื่อว่าโลกนี้มีสิ่งเหนือธรรมชาติที่พิสูจน์ไม่ได้ แต่สามารถยืนยันได้ว่ามีอยู่จริงผ่านประสบการณ์ของผู้อื่น

รายที่ 15

- รายนี้เชื่อว่าตนเองเป็นคนที่สัมผัสพิเศษ การเชื่อเช่นนี้ได้มาจากประสบการณ์ตรง เพราะเคยเห็นและได้ยินเสียง

- มีความศรัทธาในสิ่งเหนือธรรมชาติประมาณหนึ่ง แต่ไม่คิดถึงขนาดที่ว่า สิ่งเหนือธรรมชาติเหล่านี้จะให้คุณให้โทษกับมนุษย์ แต่คิดว่าตนผูกพันกับสิ่งเหล่านี้ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

- เชื่อว่าโลกนี้มีโลกของสิ่งเหนือธรรมชาติปะปนอยู่ เหมือนกับว่ามีอยู่ซ้อนกัน บางครั้งก็เห็นเหมือนกับเป็นเรื่องปกติ แต่บางครั้งก็รู้สึกกลัวกับการที่ต้องอยู่กับโลกที่เป็นแบบนี้